Рішення

разової спеціалізованої вченої ради

про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Київського національного університету імені Тараса Шевченка МОН України прийняла рішення про присудження **Шкоді Владі Миколаївні** ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації **«Правове регулювання соціального захисту працівників митних органів»** за спеціальністю 081 «Право».

«15» лютого 2024 року

Шкода Влада Миколаївна, 1996 року народження, громадянка України.

Освіта вища: у 2018 році закінчила Київський національний торговельно-економічний університет за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

З 2021 року по теперішній час навчається в аспірантурі Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дисертацію виконано на кафедрі трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник – Малюга Леся Юріївна, доктор юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Здобувачка має 12 наукових публікацій за темою дисертації без співавторів, із них 7 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових виданнях інших держав, а також 5 тез доповідей на наукових конференціях, у тому числі:

1. Шкода В.М. Стан правового регулювання матеріального напряму соціального захисту працівників митних органів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. Вип. 74. Ч. 2. С. 244-249.

2. Шкода В.М. Особливості правового регулювання трудоправових заходів соціального захисту працівників митних органів. *Аналітично-порівняльне правознавство:* електронне наукове видання. 2022. № 6. С. 174-178.

3. Шкода В.М. Поняття та ознаки соціального захисту працівників митних органів. *Соціальне право*. 2023. № 1. С. 135-141.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Мельничук Наталія Олексіївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна без зауважень.

Коваленко Руслан Іванович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна із зауваженнями.

1. У підрозділі 1.1 при формулюванні поняття "соціальний захист працівників митних органів" вказано, що діяльність держави спрямована на створення для цих працівників соціально безпечних умов трудового та позатрудового життя. Проте в роботі не наведено визначення самого поняття "соціальна безпека", що ускладнює розуміння сутності тих умов, які мають бути створені. Для повноти дослідження доцільно було б сформулювати авторське бачення соціальної безпеки або навести існуючі в літературі підходи до розуміння даного феномену. Це дозволило б чіткіше окреслити мету соціального захисту працівників митних органів.

2. На с. 145 дисертаційної роботи дисертантка визначає поняття "матеріальні форми соціального захисту працівників митних органів" яке містить складну та громіздку конструкцію з перерахунком всіх можливих нюансів цього явища. У результаті формулювання стає довгим, заплутаним і важко сприймається читачем. Доцільно спростити та структурувати визначення так: 1) зазначити загальний зміст матеріальних форм (фінансово-економічні стимули, компенсації тощо); 2) вказати суб'єктів їх застосування; 3) наголосити на їх впливі на рівень соціальної безпеки працівників; 4) відзначити правовий характер (узгодженість з принципами права та законодавством тощо). Така структуризація поліпшить сприйняття визначення та його запам'ятовування.

3. У підрозділі 3.1 дисертанткою виокремлено низку соціально-правових тенденцій удосконалення регулювання у сфері захисту працівників митних органів. Однак при цьому не розглянуто можливості поєднання цих тенденцій між собою для досягнення більшого синергетичного ефекту (наприклад, досягнення гендерної рівності шляхом адаптації національного законодавства до правових норм ЄС у цій царині), а це важливо для комплексного та системного реформування усієї сфери соціального захисту працівників митних органів.

Погорєлова Олександра Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

1. При розгляді сутності та ознак соціального захисту працівників митних органів у підрозділі 1.1 автор не висвітлює питання співвідношення даного поняття із соціальним забезпеченням. Хоча, як відомо, ці категорії є взаємопов'язаними та взаємозалежними. Тому для повноти та ґрунтовності дослідження доцільно було б з'ясувати, у чому полягає подібність і відмінність даних соціально-правових явищ? Це допомогло б глибше розкрити сутність і особливості саме соціального захисту працівників митних органів.

2. Загалом у першому розділі, на нашу думку, слід було б приділити увагу гендерним аспектам соціального захисту працівників митних органів. Оскільки, це питання є досить актуальним при розгляді будь-яких напрямів соціального захисту населення, адже можуть існувати певні особливості щодо реалізації відповідних прав чоловіками і жінками, представниками різних гендерних груп. Для комплексності дослідження доцільно було б висвітлити наявні гендерні виклики у сфері соціального захисту працівників митних органів і запропонувати шляхи їх подолання.

3. У підрозділі 2.1 при аналізі матеріального напрямку соціального захисту працівників митних органів не наведено достатньо емпіричних даних щодо реального стану їх матеріального забезпечення - заробітних плат, наявності премій, надбавок, доплат, матеріальної допомоги тощо. Відсутня конкретна статистична та фактологічна інформація. Це ускладнює об'єктивну оцінку ситуації, адже неможливо зрозуміти реальний стан, спираючись лише на узагальнені міркування. Тому доцільно доповнити аналіз дослідженнями, опитуваннями, статистичними даними щодо матеріального забезпечення працівників митних органів.

Павліченко Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, помічник начальника управління з оперативних питань Служби безпеки України. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У підрозділах 1.1 і 1.3 роботи при характеристиці певних аспектів соціального захисту працівників митних органів автор використовує конструкцію "у фактичній дійсності", проте при цьому не розкриває зміст даного терміну чи підходів до його тлумачення, що ускладнює сприйняття тексту. Для підвищення рівня ґрунтовності та несуперечливості дослідження доцільно було б визначити, як саме розуміється «фактична дійсність» у контексті соціального захисту працівників митних органів у даній роботі.

2. При розкритті сутності мети та завдань соціального захисту працівників митних органів у підрозділі 1.2 автор належним чином не розмежовує поняття

"завдання" і "функції" соціального захисту, хоча в наступному підрозділі виділяє окремий блок, присвячений саме функціям соціального захисту. Для підвищення якості дослідження доцільно б було порівняти дані дефініції, показати спільне та відмінне між ними, що дозволило б уникнути термінологічної плутанини при подальшому розгляді проблем соціального захисту.

3. У підрозділі 2.3, де йдеться про медичне та оздоровчо-рекреаційне забезпечення працівників митних органів, автор практично повністю обмежується аналізом виключно українського досвіду і законодавства. Однак було б доцільно провести порівняльний аналіз з правовим регулюванням цього напрямку соціального захисту у інших країнах (наприклад, країнах ЄС). Це дозволило б виявити певні недоліки національного законодавства і запропонувати шляхи його вдосконалення.

4. У висновках до розділу 2 автор досить детально викладає результати дослідження стану нормативно-правового регулювання різних аспектів і напрямів соціального захисту працівників митних органів. Однак при цьому бракує певних узагальнень та чітких рекомендацій, які б систематизували наявні проблеми регулювання та окреслювали конкретні шляхи їх подолання у найближчій перспективі. Тому варто було б сформулювати такі узагальнені висновки і пропозиції за результатами дослідження.

5. У висновках до розділу 3 дисертації авторкою досить ґрунтовно описані результати дослідження стану правового регулювання сфери соціального захисту працівників митних органів. Однак при цьому вона не висвітлила окремо у висновках напрямки вдосконалення правового забезпечення цієї сфери у найближчій (короткостроковій) та у середньостроковій перспективі, якщо брати до уваги надзвичайно складну ситуацію в країні через повномасштабне військове вторгнення Росії, а також згодом - післявоєнну відбудову України.

Дрозд Олексій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, керівник Департаменту організації забезпечення діяльності Бюро економічної безпеки України. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.2 при розгляді мети і завдань соціального захисту працівників митних органів автор не конкретизує, чи стосуються вказані категорії усіх працівників цих органів, включаючи як посадових осіб, так і осіб без спеціального статусу державного службовця, чи лише представників першої групи. Цей момент потребує уточнення, адже, як зазначено в самій роботі, обсяг соціального захисту для різних категорій персоналу митних органів може суттєво відрізнятися. Відповідно, окремі завдання щодо його забезпечення також мають свої особливості.

2. У підрозділі 1.3 при описуючи структуру механізму правового регулювання соціального захисту працівників митних органів автор вказує, що до неї входять правовідносини і процедури соціального захисту цих працівників. Однак при цьому не зазначено місце у структурі механізму самої реалізації права на соціальний захист. На нашу думку, такий елемент є важливою складовою механізму, адже саме через реалізацію відповідного права і здійснюється вплив на відносини, що складаються у сфері соціального захисту. Тому це питання потребувало більш детального розгляду.

3. Аналізуючи у підрозділі 2.2 трудоправовий напрямок соціального захисту працівників митних органів автор фактично обмежується констатацією недостатності правового регулювання, однак не надає критичної оцінки чинного трудового законодавства щодо можливих прогалин, неузгоджень, декларативності окремих норм. Доречно було б ґрунтовніше проаналізувати КЗпП, Закон "Про державну службу" та інші акти на предмет виявлення таких недоліків і окреслення шляхів їх усунення саме у контексті правового регулювання соціального захисту працівників митних органів.

4. Розглядаючи у підрозділі 2.4 форми житлово-побутового напрямку соціального захисту працівників митних органів, автор досить побіжно розглядає питання матеріальної допомоги для вирішення їх соціально-побутових проблем. Не проаналізовано повною мірою чинне законодавство щодо умов та порядку надання такої допомоги, можливих зловживань та шляхів їх запобігання тощо.

Такий аналіз був би доцільний з огляду на те, що саме матеріальна складова часто є визначальною у вирішенні нагальних побутових питань працівників.

5. У підрозділі 3.2, де йдеться про напрями оптимізації регулювання соціального захисту працівників митних органів, недостатньо уваги приділено правовому регулюванню роботи із зверненнями та скаргами таких працівників на порушення їхніх прав, а також механізмам ефективного захисту цих прав. Це досить важливий аспект у контексті нормативно-правового забезпечення їх соціального захисту, оскільки надає можливість оперативно реагувати на проблеми та порушення у цій сфері. Отже, його варто було б ґрунтовніше висвітлити у роботі.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради;

«Проти» – немає;

«Утримались» – немає.

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА УХВАЛИЛА:

1. Дисертація **Шкоди Влади Миколаївни** на тему: «**Правове регулювання соціального захисту працівників митних органів**», що подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право є завершеним самостійним науковим дослідженням і відповідає вимогам «**Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)**» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261; «**Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження**

ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

2. Присудити **Шкоді Владі Миколаївні** ступінь доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

3. Рішення разової спеціалізованої вченої ради затвердити і передати до Наукової частини Університету.

4. Науковій частині підготувати Наказ про видачу **Шкоді Владі Миколаївні** диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

На підставі результатів відкритого голосування та прийнятого рішення разова спеціалізована вчена рада присуджує **Шкоді Владі Миколаївні** ступінь доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова разової спеціалізованої вченої ради
доктор юридичних наук,
професор **Наталія МЕЛЬНИЧУК**

Підпис [illegible]
Вчений секретар [illegible]
КАРАУЛЬНА Н. В.
2024 р.